

Komentář Odborného panelu (SCOPUS)

1. Natural sciences

Komentář vypracoval: Doc. RNDr. Stanislav Kozubek, DrSc.

Datum zpracování: 11. července 2019

I.

Úvodní komentář vyjadřující se k relevanci bibliometrie pro daný obor a k relevanci využití databáze SCOPUS, případně další komentáře týkající se bibliometrie obecně a k poskytnutým statistikám.

Bibliometrie je pro přírodní vědy relevantní nástroj hodnocení. Podklady by měly být dále předmětem dalšího posouzení odborným panelem a následně sloužit jako podklad pro škálování. Měly by být pokud možno korektní a obsahovat potřebné informace bez zbytečných detailů. V tomto smyslu je potřebné zvážit, zda a jak nadále používat parametr SJR databáze SCOPUS s ohledem na to, že v některých oborech se to jeví jako nadbytečné. V přírodních vědách se zdá, že databáze WoS a indikátor AIS jsou dostatečné pro přípravu zmíněných podkladů snad s výjimkou podoboru „Computer a information sciences“, kde tvoří celosvětově cca 1/3 výsledků práce ve sbornících konferencí. Ani zde však není řešení pomocí sborníků databáze SCOPUS považováno za nejvhodnější – alternativou je využití databáze CORE s identifikací kvality konferencí (to bylo zmíněno již v komentářích z minulého kola hodnocení).

II.

Odborný komentář hodnotící výsledky daného oboru v ČR a ve vztahu k mezinárodnímu prostředí.

Podklady neobsahují srovnání s EU15 a srovnání se světem z již popsanych důvodů není nejvhodnější. Toto srovnání ukazuje, že jsme prakticky ve všech oborech srovnatelní se světem snad s výjimkou fyziky, kde jsme z důvodu velkých kolaborací (popsáno v hlavní zprávě) na tom lépe. Sborníky ve většině oborů nepředstavují významný podíl publikační aktivity (často je to jenom malý zlomek celkového počtu), který je navíc umístěn v Q3 a Q4. Ve vědě se musíme zabývat excelentními výsledky, které mají podstatný vliv na lidskou společnost a nikoli výsledky v Q3 a Q4. Z těchto důvodů je analýza na základě databáze SCOPUS nepotřebná.

III.

Odborný komentář obsahující komentář k excelenci v daném oboru a též ve vazbě na výzkumné organizace, které se na nich podílejí.

Databáze SCOPUS a indikátor SJR identifikují prakticky stejné VO jako nejvýznamnější z hlediska produkce kvalitních publikací a rozdíly mezi výsledky, které jsme našli, přičítáme spíše odlišnému přiřazení oborů. Např. Astronomický ústav AV ČR je podle SCOPUS na druhém místě v oboru „Earth and related environmental sciences“, přičemž v seznamu nejdůležitějších výzkumných organizací ČR tohoto oboru dle WoS se nevyskytuje. Při

podrobnějším zkoumání však zjistíme, že tato VO má v seznamu publikací tohoto oboru dle SCOPUS celkem 240 publikací z 3400 (7%), zatímco dle WoS má pouze 20 publikací z 2150 (1%). Není divu, že se proto umístí dle SCOPUS na prvních místech, zatímco dle WoS se v seznamu nevyskytuje. Je to dáno odlišným přiřazením publikací do oborů.

IV.

Odborný komentář porovnávající výsledky oborových bibliometrických zpráv zpracovaných nad daty z databáze WoS a SCOPUS.

Jak je uvedeno výše, nepřináší hodnocení podle databáze SCOPUS a parametru SJR další podstatné výsledky a je tudíž nadbytečné.

V.

Odborný komentář vyjadřující se samostatně k významu a robustnosti bibliometrických analýz SCOPUS v daném oboru pro SBORNIKY.

Publikace ve sbornících (s výjimkou „Computer and information sciences“) tvoří jen malé procento z celkového počtu publikací. Navíc výsledky ve sbornících spadají velkou většinou do posledních dvou kvartilů (Q3 a Q4). Proto není nutné tyto výstupy dále analyzovat, ale spíše jejich produkci omezovat tím, že škálování (a potažmo i financování) VO bude záviset na počtu kvalitních výstupů Q1-Q3 při co největším omezení počtu publikací v Q4.

VI.

Závěrečné doporučení: nakolik je nadále žádoucí pro daný obor zpracovávat bibliometrické analýzy nad oběma databázemi? Nebo lze říci, která z nich by byla pro daný obor vhodnější a proč?

Databáze WoS je méně rozsáhlá a cca 12 tis. časopisů v ní obsažených zahrnuje výrazně kvalitnější portfolio ve srovnání s databází SCOPUS (přes 30 tis. časopisů). Výsledky výzkumu se svoji kvalitou velmi liší a uplatní se nejvíce jen ty nejlepší. Proto např. Nature index analyzuje pouze výsledky v 82 nejlepších časopisech, které však vybírají vědci podle jejich citovanosti (1/3 všech citací je na tyto časopisy) a podle jejich uplatnění v praxi (tyto časopisy jsou také nejvíce citovány v patentech, tj. mají velký společenský a ekonomický význam). Pokud tedy chceme hodnotit naši vědu odpovědně tak, aby směřovala k rozvinutým zemím, je potřeba omezit se na analýzu těch nejlepších publikací a podporovat směry, týmy a VO, které tyto výsledky produkují. Toho nedosáhneme, jestliže se budeme zabírat publikacemi v Q4 a zkoumat, kdo jich má více. V oblasti přírodních věd se tedy hodnocení na základě WoS jeví jednoznačně výhodnější.